

Od Redakcji

Początek nowego roku to nie tylko zmiana daty w kalendarzu – to pewien symboliczny moment skłaniający do refleksji, podsumowań, postanowień; to czas kiedy z trwogą, ale i nadzieją zadajemy sobie pytanie co nas czeka, jakie będą nadchodzące tygodnie i miesiące.

Dla Psychiatrii Polskiej mijający rok był jak zawsze pracowity – opublikowaliśmy 89 artykułów naukowych, w tym cztery dotyczące rekomendacji i zaleceń Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz ekspertów i konsultantów, jak również trzy listy do redakcji. Wypracowaliśmy IF = 1.596 (przypominamy, że wysokość impact factor zależy od nas wszystkich, a przede wszystkim od tego czy Koledzy wysyłając publikacje do innych czasopism cytują teksty z Psychiatrii Polskiej). Możemy być dumni z wysokiej wartości naukowej przysyłanych prac. Zawdzięczamy to również naszym Recenzentom, którym bardzo dziękujemy za wielki wysiłek włożony w to, aby publikowane w Psychiatrii Polskiej teksty były na jak najwyższym poziomie. Jak pewnie Państwo zauważyli, mamy nową stronę internetową. Jesteśmy przekonani, że okaże się ona pomocna i „przyjazna” w użytkowaniu.

Mamy nadzieję, że ten ostatni numer czasopisma w 2022 roku w pełni usatysfakcjonuje Czytelników. Jest on wyjątkowo bogaty (zawiera 17 tekstów) i zróżnicowany tematycznie. Otwierają go refleksje prof. Marka Jaremy na temat tego czy możliwe jest jednoczesowe rozpoznanie schizofrenii i zaburzeń osobowości. Nowe podejście do zaburzeń osobowości przynosi system klasyfikacyjny ICD-11. Klasyfikacja zaburzeń osobowości prezentowana w ICD-11 różni się znacznie od ICD-10 oraz klasyfikacji przedstawionej w DSM-5. Twórcy ICD-11 zdecydowali o zastosowaniu modelu wielowymiarowego dla zaburzeń osobowości, a nie obowiązującego dotychczas modelu opartego na swoistych i jednoznacznie zdefiniowanych kategoriach nozologicznych [1]. O możliwościach diagnostycznych piszą autorzy polskiej adaptacji Inwentarza Osobowości PiCD.

Sekcja Biologiczna PTP przedstawia zasady kwalifikacji pacjentów i bezpieczeństwa stosowania przeczaszkowej stymulacji magnetycznej. TMS to stosunkowo nowa metoda leczenia stosowana w psychiatrii i neurologii, nadal powszechnie badana i znajdująca coraz szersze zastosowanie kliniczne w świecie. Dostępność TMS w Polsce jest wciąż ograniczona, niemniej jednak przybywa ośrodków dysponujących odpowiednim sprzętem i wyszkolonym personelem [2], zatem rekomendacje Sekcji Biologicznej mają duże znaczenie dla lekarzy praktyków, poszukujących pomocy dla chorych z różnymi trudnymi do leczenia farmakologicznego zaburzeniami psychicznymi.

Kolejnych kilka ciekawych artykułów poświęconych jest seksualności człowieka – zaburzeniom seksualnym, terapii sprawców przestępstw seksualnych (coraz powszechniejsza jest wiedza, że do tej kategorii należą również kobiety [3]) oraz oczekiwaniom pacjentów z dysforią płciową. To ostatnie zagadnienie budzi obecnie wiele emocji, kontrowersji i dyskusji, dlatego rekomendujemy Państwu lekturę rzetelnych artykułów naukowych publikowanych w naszym Czasopiśmie [4, 5] oraz zaleceń Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego dotyczących opieki nad dorosłymi osobami transpłciowymi [6].

Mimo, iż 2022 roku przyniósł zniesienie ograniczeń związanych z pandemią COVID-19 i wróciliśmy do zwykłego trybu życia, to jej skutki będziemy jeszcze długo odczuwać,

zwłaszcza w obszarze zdrowia psychicznego [7]. Jak pisał prof. Janusz Heitzman: „psychologiczne i psychiatryczne konsekwencje epidemii w czasach nam współczesnych, przy niespotykanym przyspieszeniu transmisji wirusa na cały świat w wyniku globalizacji, zmian klimatycznych i szybkości przemieszczania się ludności, to dominujące, subiektywnie odczuwane, rzeczywiste lub domniemane poczucie zagrożenia ze strony innych ludzi, strach, niepewność i niepokój, a także objawy, jakie się pojawiają w reakcji na traumatyczny stres” [8]. Populacją, która podczas pandemii była szczególnie narażona na pogorszenie stanu psychicznego są pracownicy służby zdrowia [9]. Wracamy do tego tematu w bieżącym zeszycie Psychiatrii Polskiej.

W tym bogatym numerze naszego czasopisma znajdują Państwo również artykuły dotyczące żywienia, diety i niedoborów witaminowych, zaburzeń lękowych w okresie ciąży, zapalenia mózgu, samobójstwa rozszerzonego, wieloletnich detencji, zaburzeń emocjonalnych u dzieci więźniów czy zastosowania jogi w leczeniu psychiatrycznym.

Zachęcając do ciekawej lektury życzymy pomyślnego roku 2023!

Dominika Dudek – redaktor naczelna
Jerzy A. Sobański
Katarzyna Klasa

Piśmiennictwo

1. Krawczyk P, Świącicki Ł. *ICD-11 vs. ICD-10 – przegląd aktualizacji i nowości wprowadzonych w najnowszej wersji Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób WHO*. Psychiatria Polska. 2020;54(1):7-20. <https://doi.org/10.12740/PP/103876>
2. Wieczorek T, Kobyłko A, Stramecki F, Fila-Witecka K, Beszlej J, Jakubczyk M et al. *Przeznaczona stymulacja magnetyczna (TMS) w terapii zaburzeń psychicznych – aktualny przegląd badań*. Psychiatria Polska. 2021;55(3):565-583. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/115556>
3. Więcek-Durańska A. *Kobiety jako sprawczynie zgwałceń ze szczególnym okrucieństwem*. Psychiatria Polska. 2021;55(1):53-70. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/111622>
4. Dora M, Grabski B, Dobroczyński B. *Dysforia płciowa, niezgodność płciowa i nonkonformizm płciowy w adolescencji – zmiany i wyzwania diagnostyczne*. Psychiatria Polska. 2021;55(1):23-37. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/113009>
5. Jakubowski T. *Transseksualizm czy zaburzenia psychotyczne? Opis przypadku*. Psychiatria Polska. 2021;55(1):71-83. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/112442>
6. Grabski B, Rachoń D, Czernikiewicz W, Dulko S, Jakima S, Muldenr-Nieckowski Ł et al. *Zalecenia Polskiego Towarzystwa Seksuologicznego dotyczące opieki nad zdrowiem dorosłych osób transpłciowych – stanowisko panelu ekspertów*. Psychiatria Polska. 2021;55(3):701-708. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/125785>
7. Babicki M, Mastalerz-Migas A. *Występowanie zaburzeń lękowych wśród Polaków w dobie pandemii COVID-19*. Psychiatria Polska. 2021;55(3):497-509. <https://doi.org/10.12740/PP/OnlineFirst/126230>
8. Heitzman J. *Wpływ pandemii COVID-19 na zdrowie psychiczne*. Psychiatria Polska. 2020;54(2):187-198. <https://doi.org/10.12740/PP/120373>
9. Podwalski P, Szczygieł K, Tyburski E, Samochowiec A, Samochowiec J. *Obawy, postawy i porównanie wpływu epidemii COVID-19 na stan psychiczny pracowników medycznych, a osoby nie wykonujące zawodu medycznego*. Psychiatria Polska. 2022;56(2):277-288. <https://doi.org/10.12740/PP/127006>